

dle §u 57 žel. dopr. ř. ručí odesílatel za správnost a úplnost údajů a prohlášení pojatých v nákladní list a nese všechny následky, jež vzejdou z nesprávných, nepřesných nebo nedostatečných záznamů. Neprávem vytýká žalující firma odvolacímu soudu přílišné ulpění na slovech tarifu, uvádějíc, že za mour se pokládá v obchodě výhradně jen tříděné uhlí zrna nejvýše 5 mm, a že by odporovalo zásadám poctivého styku, kdyby přes to musila býti uvedena v nákladním listu tato jeho zrnitost jen proto, že jest jako vysvětlivka uvedena ve vyhlášce o tarifní slevě. Žalobkyně neprokázala, že jest všeobecným obchodním zvykem označovati jako mour tříděné uhlí velikosti nejvýše 5 mm. Jediný důkaz, který nabídla pro toto své tvrzení, totiž potvrzení ministerstva veřejných prací z 25. srpna 1923, platí jenom pro obvod státního báňského ředitelství v Mostě a pro severočeský hnědouhelný revír. Nejvyššímu soudu jest známo z jiných sporů, že v jiných revírech a u kamenného uhlí se jako mour (prach) označuje také uhlí o větším zrnu než 5 mm, a že označení to závisí na velikosti sít, jichž se na jednotlivých dolech různým způsobem používá při třídění uhlí. Užívá-li se označení »mour (prach)« také pro hrubozrnější uhlí než pro které byla poskytnuta tarifní sleva čís. 70/1922, vyžadovala bez ohledu na uvedené tarifní předpisy také poctivost obchodního styku, aby bylo vyznačeno již v nákladním listu, že jde o zboží, pro které bude po případě vymáhána dodatečně tarifní sleva. Nebylo by zajisté slušno a spravedливо, aby strana směla to oznámiti dráze teprve po skončené přepravě, když dráha se nemůže již o skutečné povaze zboží přesvědčit, právu dráhy, aby se sama přímým prozkoumáním mouru mohla přesvědčiti o tom, že jeho zrnitost vyhovuje předpisům vyhlášky, nemůže v duchu dopravních předpisů a zvyklostí býti vyhověno jinak, než že tato zrnitost se vyznačí již v nákladním listu.

Čís. 4386.

Byl-li smlouvou mezi poštovní správou a pojezdným tomuto přiznám kromě úhrnné odměny i drahotní přídavek, odvislý od drahotních poměrů, jest přídavek součástí smluvní úplaty a není poštovní správa oprávněna, snížit tento přídavek z jiných důvodů, než následkem změny drahotních poměrů.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, Rv I 1323/24.)

Poštovní erár uzavřel v roce 1917 se žalujícím povozníkem smlouvu v ten smysl, že mu přiznal za pojezdnou službu úhrnnou odměnu 9.000 K ročně a kromě toho drahotní přídavek měsíčních 250 K. Vzhledem k stoupající drahotě byl drahotní přídavek zvyšován a posléze v prosinci 1921 stanoven na 8.960 Kč měsíčně. Výnosem ministerstva pošt a telegrafů ze dne 20. ledna 1922 byl drahotní přídavek snížen na 5.416 Kč 66 h měsíčně. Žalobě, domáhající se na eráru doplacení drahotního přídavku měsíčních 8.960 Kč za dobu od 1. ledna 1922 do 15. července 1922 bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalovaná strana dovolává se pro nesprávné právní posouzení věci, dovozujíc, že drahotní přídavek, poskytovaný žalobci ke smluvené úhrnné odměně 9.000 Kč ročně, byl mu přiznán pouze jednostranným, libovolně změnitelným správním aktem poštovních úřadů, a že mohl tedy kdykoliv býti snížen, po případě úplně odepřen. V písemní služební smlouvě ze dne 24. května 1917 není o drahotním přídavku zmínky, naopak ustanovuje se tam v §u 12, že pojízdný nemá z důvodu zdražení předmětů, potřebných k provozování poštovních jízd, nároku na odškodnění nebo přídavek ke smluvené úhrnné odměně. Pro posouzení soukromoprávního poměru mezi stranami není však rozhodnou, jak myslí strana žalovaná, a dalo se hájiti, dokud nebyl prvotní § 887 obč. zák. třetí dílčí novelou zrušen, výhradně tato písemní smlouva, nýbrž také, co bylo vedle ní mezi stranami ujednáno, písemnou smlouvu samu sluší pak vykládati nikoliv jen podle její — ostatně zřejmě zastaralé — litery, nýbrž podle pravidel poctivého obchodního styku, při čemž třeba vypátrati především srovnalou vůli stran a vzíti za tím účelem zřetel na okolnosti a projevy stran při ujednávání smlouvy. Z úředních spisů o zadání poštovní pojezdne služby žalobci plyne, že se stalo po veřejné soutěži, při níž se žalobce písemnou nabídkou ze dne 3. března 1917 uvolil obstarávati tuto službu za úhrnnou odměnu 9000 K ročně a drahotní přídavek 250 K měsíčně. Ministerstvo obchodu přistoupilo výnosem ze dne 14. května 1917, který jest v písemné smlouvě citován, na žalobcovu nabídku i ohledně úhrnkové roční odměny 12.000 K i ohledně rozdělení této částky na pevnou úhrnnou odměnu 9000 K ročně a drahotní přídavek 250 K měsíčně, a zmocnilo poštovní ředitelství, by o zadání pojezdne služby za úhrnný poplatek učinilo se žalobcem zvláštní smlouvu, drahotní přídavek však povolilo hned a přímo, poukávavši při tom ředitelství, by při polevení drahoty podalo za účelem jeho snížení neb úplného zrušení zprávu. Drahotní přídavek byl tedy požadován v nabídce žalobcově jako část smluvní odměny, a když erár při přijetí nabídky na něj přistoupil, nelze to pokládati za jednostranné a libovolně odvolatelné opatření správní, nýbrž za zavazující projev smluvní. Smlouva nezavazovala erár pouze ku placení úhrnné odměny, nýbrž i ku placení drahotního přídavku. Z celkové úplaty za provozování pojezdne služby měla býti pouze úhrnná odměna stálou a nezměnitelnou, drahotní přídavek měl býti dle svého pojmu a citovaného výnosu ministerstva obchodu odvislým od drahotních poměrů, a mohl býti po případě snížen neb i úplně zastaven. Ale jenom drahotní poměry a nic jiného mohly a měly tu míti vliv. Tak byla vykládána smlouva po celou dobu svého trvání oběma stranami. Jelikož drahoty stále stoupala, žádal žalobce opětovně o zvýšení drahotního přídavku a bylo mu také úměrně se stoupající drahotou povolováno, naposled výnosem ministerským ze dne 10. prosince 1921 z 5.500 Kč na 8.960 Kč měsíčně s platností od 1. září 1921. I takto zvýšen, podržel drahotní přídavek právní povahu smluvené odměny za konané práce, erár nebyl oprávněn jej jednostranně snížit, pokud se nezměnily drahotní poměry, podle nichž byl

vyměřen. Když výnosem ministerstva pošt a telegrafů ze dne 20. ledna 1922 byl drahotní přídavek žalobcův snížen z 8.960 Kč na 5.416 Kč 66 h měsíčně, nestalo se tak pro změnu drahotních poměrů, nýbrž, poněvadž se našel ucházeč, který byl ochoten, se spokojiti se stejnou nižší odměnou. Že se drahotní poměry, podle nichž byl drahotní přídavek v prosinci 1921 upraven, již v lednu 1922 změnily, netvrdí žalovaná strana sama, a nebylo to zjištěno. Okolnost, že žalobcův konkurent se uvolil, konati pojezdnou službu laciněji, nedokazuje sama o sobě ani snížení drahoty ani nepřiměřenost poslední úpravy žalobcova přídavku, naopak nebylo popřeno žalobcovo tvrzení, potvrzené i svědeckou výpovědí inspektora Ch-a, že to bylo způsobeno zřízením automobilové dopravy v Ch., kterou tamnější povozníci utrpěli na zaměstnanosti. Dokud však nepolevila drahoty, nebyl erár oprávněn, snížit smlouvenou služební odměnu žalobcovu o část drahotního přídavku. Aby mohl využítovati nabídky nového lacinějšího uchazeče o pojezdní službu, musil dáti dříve žalobci smlouvenou pololetní výpověď, po výpovědní dobu byl však povinen žalobci platiti celou smlouvenou odměnu, a tou byla netoliko úhrnná částka 9000 Kč ročně, nýbrž i drahotní přídavek tak, jak byl naposled vzájemným souhlasem upraven, totiž 8.960 Kč měsíčně.

Čís. 4387.

K odůvodnění žaloby podle §u 37 ex. ř. se vyžaduje, by právo, exekuci vylučující, příslušelo žalobci v době podání žaloby. Nestačí, že je měl v době výkonu exekuce.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, Rv I 1662/24).

Žaloba dle §u 37 ex. ř. byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c,
N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobce, jenž podle §u 37 ex. ř. vznáší žalobou odpor proti exekuci, zavedené žalovanou stranou, musí po rozumu tohoto ustanovení prokázati, že mu na předmětech zasažených exekucí přísluší právo, jež činí předsevzetí exekuce nepřipustným. Názor žalobce v dovolání, že k odůvodnění žaloby vylučovací stačí, že příslušelo žalobci na zabavených předmětech takové právo v době v ý k o n u exekuce a že se nevyžaduje — jak za to má odvolací soud, — aby mu toto právo příslušelo také ještě v době podání žaloby, nelze sdíleti. Nedáť se s doslovem §u 37 ex. ř. uvést v soulad, **zejména však ne s účelem** tohoto zákonného ustanovení, směřujícího k tomu, by ona osoba byla chráněna, již by bylo vedení exekuce ku škodě. Není-li takového práva, jež činí exekuci nepřipustnou, není ovšem také důvodu, by bylo chráněno. Ve sporném případě bylo nižšími soudy zjištěno, že žalobce po exekučním zabavení koně prodal jej Juliu Sch-ovi, jenž se stal jeho vlastníkem brzo po tomto zabavení a zejména byl jím v den žaloby, podané žalobcem. Tímto prodejem a odevzdáním koně vzdal se žalobce práva, jež mu příslušelo podle §u 37 ex. ř., odporovati exekuci žalobou.